

SPRÁVA TVORBY A OCHRANY KRAJINY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

1. Životní prostředí

Životní prostředí je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka, a je předpokladem jejich dalšího vývoje.

Složky životního prostředí

1. neživé (anorganické) složky

- voda (hydrosféra)
- půda (pedosféra)
- ovzduší (atmosféra)
- horninové podloží (litosféra)

2. živé (organické) složky

- organismy (biosféra, biocenóza)

3. ekosystémy

4. energie

Studiem vztahu organismů a životního prostředí obecně se zabývá ekologie, případně enviromentalistika.

V 60. letech se začínaly projevovat značné problémy vyvolané znečištěním životního prostředí. Změny životního prostředí postihovaly celé území České republiky. V 70. a 80. letech dvacátého století dochází k narušení stability přirozených ekosystémů. Tento stav se projevil zejména zhoršením zdravotního stavu obyvatelstva.

Od 90. let minulého století je pozornost soustředěna především na rozbor příčin tohoto stavu a zejména pak na opatření k zabezpečení postupné nápravy znepokojivého stavu.

2. Právní systém péče o životní prostředí

Vychází ze skutečnosti, že člověk je spolu s ostatními organizmy neoddělitelnou součástí přírody. Respektuje právo člověka přetvářet přírodu a zároveň zdůrazňuje právo člověka na příznivé životní prostředí.

Právní předpisy v oblasti životního prostředí

Jsou rozděleny do pěti skupin:

A Horizontální (průřezové) právní předpisy, týkající se více složek životního prostředí:

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR - zmínka je již v preambuli
2. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod - čl. 35
 - každý má právo na příznivé ŽP
 - každý má právo na včasné a úplné informace o stavu ŽP a přírodních zdrojů
 - při výkonu svých práv nesmí nikdo ohrožovat ani poškozovat ŽP, přírodní zdroje nad míru stanovenou zákonem
3. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 183/2006 Sb., Stavební zákon - název (patří mezi složkové)
6. Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
7. Zákon č. 227/2009 Sb., o Státním fondu ŽP
8. Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění

B Složkové zákony - ochrana složek životního prostředí:

1. Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší
2. Zákon č. 281/2009 Sb. o odpadech
3. Zákon č. 150/2010 Sb. o vodách
4. Zákon č. 282/1991 Sb. o České inspekci ŽP a její působnosti v ochraně lesa (zařazení)
5. Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
6. Zákon 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu

C Doplnkové a prováděcí předpisy ke složkovým zákonům - prováděcí vyhlášky

D Předpisy, chránící životní prostředí před specifickými druhy ohrožení:

1. Zákon o odpadech
2. Zákon o obalech
3. Zákon o chemických látkách
4. Zákon o prevenci závažných havárií
5. Zákon o nakládání s geneticky modifikovanými organismy

E Předpisy, které se primárně netýkají životního prostředí, ale obsahují ustanovení, která se k němu vztahují:

1. Trestní zákon
2. Zákon o přestupcích
3. Horní zákon
4. Zákon o hospodaření s energií

Z právní úpravy jednoznačně vyplývá, že odpovědnost za životní prostředí nese stát a obce.

Ochrana ŽP zahrnuje:

- 1) Činnosti, kterými se předchází znečišťování a poškozování ŽP, nebo se jimi toto znečišťování a poškozování omezuje a odstraňuje.
- 2) Ochranu ŽP jako celku i jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb.

3. ZÁKLADNÍ POJMY EKOLOGIE

Trvale udržitelný rozvoj společnosti

Jedná se o takový rozvoj, který současnými i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a při tom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému.

Přírodní zdroje

Jsou to části živé nebo neživé přírody, které člověk využívá nebo může využívat k uspokojování svých potřeb:

- a) **Obnovitelné** přírodní zdroje - mají schopnost se při postupném spotřebovávání částečně nebo úplně obnovovat (sami nebo s přispěním člověka).
- b) **Neobnovitelné** přírodní zdroje - spotřebováváním zanikají (nerostné suroviny).

Znečišťování ŽP

Je vnášení fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do ŽP v důsledku lidské činnosti, které jsou podstatou cizorodé pro dané prostředí.

Poškození ŽP

Je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

Ekologická újma

Je ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystému, která vzniká poškozením jeho složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti.

Ekologická stabilita

Stav ekologické rovnováhy; všechny vnitřní síly ekosystému vyrovnávají veškeré výkyvy funkcí jednotlivých článků systému.

Ekologická krize

Nastane, je-li narušena ekologická rovnováha.

Ekologická katastrofa

Znamená zhroutení systému.

Zdroje:

<http://www.mzp.cz/cz/legislativa>

dne 7. 9. 2012, v 16:20 h

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDivotn%C3%AD_prost%C5%99ed%C3%AD

dne 17. 9. 2012, ve 20:00 h

Není-li uvedeno jinak, výhradním autorem textů je Ing. Eva Fikarová.